

**ДЕПАРТАМЕНТ КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ, НАЦІОНАЛЬНОСТЕЙ ТА РЕЛІГІЙ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ
ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
КЗ «ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСНА БІБЛІОТЕКА ДЛЯ ДІТЕЙ»**

ПИСЬМЕННИКИ ЧЕРНІГІВЩИНИ – ДІТЯМ І

**СПІВЕЦЬ РІКИ, ЩО СТАЛА ЙОГО ДОЛЕЮ
75 РОКІВ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ВАСИЛЯ ЧУХЛІБА**

ЧЕРНІГІВ-2016

Продовжуємо подорож літературними стежками Чернігівщини. Вашій увазі пропонуємо біографічну довідку Василя Чухліба – одного з найкращих дитячих письменників Чернігівщини.

19 липня виповнилося 75 років від дня народження нашого земляка. Василь Васильович народився у селі Лебедівці Козелецького району 1941 року. Батьки майбутнього письменника Василь Харитонович та Марія Федорівна були вчителями, мав молодшу сестру Валентину.

Родовід Чухлібів дуже цікавий – батькова лінія починається від козака Платнірівського куреня Запорозької Січі Харька Чухліба (1757 р.), один з прадідів воював у російсько-японській війні 1904 – 1905 рр. Родина матері у 1930-х рр. була «розкуркулена» та заслана до Сибіру.

У передмові до збірки оповідань і казок Василя Чухліба «Олень на тому березі» Юрій Збанацький так розповідає про дитячі роки письменника: «Одного разу до нашого партизанського загону прибули новенькі, чоловік та жінка, учителі з придеснянського села. В руках чоловіка – гвинтівка, а в жінки – торбина за плечима, а в ній – хлопчик малий. Йому там зручно, а мамі легше його так носити. Круглими чорними оченятами стривожено і зацікавлено дивився дволітній Василько на озброєних людей у лісі, не плакав, розумів, що прибув до друзів.

... При нагоді, у вільний час брав я малого на руки, вичукикував, підкидав його вгору... Не знав я тоді, що підкидаю вгору, вигойдую на руках майбутнього письменника».

І виріс хлопчик, з дитинства увібравши в свою пам'ять усе те, що діялось упродовж болючого воєнного лихоліття на берегах Десни. І згодом напише про пережите у своїх ліричних творах.

Дитячі роки Василя пройшли в сусідньому селі Соколівка, куди переїхали його батьки після війни; закінчив семирічку, а у десятий клас пішов у місті Острі.

Вже у школі проявився його літературний таланти – районна газета «Правда Остерщини» опублікувала його перший вірш; закінчивши школу, молодого Василя запросили на роботу до редакції тієї ж газети.

У 1962 р. Василь вступив на мовно-літературний факультет Київського державного педагогічного інституту ім. О. Горького (нині — Національний педагогічний університет імені Михайла Драгоманова). Протягом 1962 – 1966 рр. був старостою Літературної студії, якою керував Юрій Кобилецький, а потім Петро Орлик.

Василь Васильович став одним із ініціаторів та організаторів спеціальної сторінки в інститутській газеті, яка відображала творчу діяльність членів літературної студії «Вітрила». Її перший випуск побачив світ 24 лютого 1966 р. й називався «Вітрила. Випускає літстудія

інституту. Газета в газеті». А стінна рукописна газета «Вітрила» у той час займала всю стіну другого поверху філфаку. У 1966 отримав диплом про вищу освіту мовно-літературного факультету КДПІ: деякий час учителював та працював журналістом у м. Добропіллі на Донеччині, а потім разом з сім'єю переїхав до м. Українка Обухівського району на Київщині, де впродовж 1968 – 1976 рр. був завідувачем відділу сільського господарства та масової роботи районної газети Обухівського району Київської області «Зоря Жовтня», згодом «Обухівський край».

За цей час об'їздив усі села району, написав більше 100 нарисів про відомих людей Обухівщини. Василь Васильович неодноразово публікував свої мініатюри, етюди, новели, оповідання та вірші для дітей на літературній сторінці газети. «Незважаючи на житейські, побутові незгоди трудилися на совість, старалися, аби газета була цікавою, читабельною, охоплювала всі галузі життя району. Колектив склався дружний, справді творчий. У запальних суперечках, дискусіях народжувалися нові теми, задуми», – згадував В. Чухліб про роки своєї праці в районці, називаючи їх найкращими роками свого життя.

У другій половині 1960-х – першій половині 1970-х років мініатюри, новели та оповідання Василя Чухліба були надруковані в періодиці, невдовзі вони привернули увагу видавництва «Молодь», де в 1975 р. побачила світ перша книга мініатюр «Червоні краплини вишень». У 1973 р. В. Чухлібу запропонували виступити з оповіданнями для дітей у всеукраїнському журналі «Малютка», згодом з творів, надрукованих у «Малютку», вийшла перша книжечка молодого літератора для дітей «Хто встає раніше». Відтоді письменник не полишає працю літературі для дітей: пише не тільки оповідання, але й чудові казки — прозорі, як кришталь, тихі, як тепле літо, більшість із них — про природу.

У 1988 р. була опублікована книга новел «Іду до Десни», в усіх героїв якої — людей, тварин, рослин — є одне спільне: вічно молода річка Десна. Письменник Юрій Ярмиш писав: «Крепнет, развивается талант прозаика Василя Чухлиба. Он автор ряда сборников рассказов для малышей, среди них «Красные капли вишен», «Кто просыпается раньше всех», «Бескозырка», «Находка Тарасика». Произведения эти невелики по объему, но удивительно емкие, насыщенные большим смыслом. По своему характеру они близки к притчам, но Василь Чухлиб далек от назидательности, его мораль в сюжетах, в отношении героев к событиям, жизненным явлениям, автор дорожит выразительной деталью, ярким и точным образом».

Василь Чухліб є одним з кращих творців новел, етюдів та мініатюр у «дорослій прозі» свого часу. Однак не менш відомим він став завдяки своїм оповіданням та казкам для дітей, героями яких є ведмедик Клиш-Клиш і павучок Канапчик, лисичка Мальвіна і зайчик Гасанець, цап Бородань і сорока Чара, джмелики Кіндратики і бурундучок Смугастик, мишка Намистина і качка Чомга, їжачок Топка і Сонячний Зайчик, а також інші жителі Землі, Неба, Лісу та Річки. Вони живуть своїм казковим життям у Калиновій світлиці і Золотавому бору, Сунічній галявині й Роменовому лузі, Старій діброві й Бобровому селищі, Синь-озері та на Зеленому стадіоні. Письменник наділяє тварин людською мовою, почуттями, характером і поведінкою, зберігаючи при цьому й те, що притаманне природі

тварин. Цікаві сюжети казок, мальовничі подробиці, виразний діалог, тонкий гумор – все це приваблює маленького читача. Більшість новел Василя Чухліба є автобіографічними. Образи їхніх персонажів – Василька й Михайлика, Тарасика й Тетянки, Дениска й Варочки, Степанка і Марійки, Оксеника і Галинки, Славка і Валерки, Арсеника й Іванка – змальовані письменником з особливою любов'ю: вони непосидючі, кмітливі й допитливі, з цікавістю пізнають світ, навчаються дружити й допомагати старшим. Малятам розкриваються таємниці природи, багато невідомих фактів зі світу рослин і тварин, письменник запрошує дітей пильніше поглянути навколо себе та навчає їх любити свою малу батьківщину – бути в лісі, лузі чи на річці не пасивними спостерігачами, а добрими помічниками всьому живому. Юрій Збанацький, письменник, так оцінював творчість Василя Чухліба: «У цього письменника свій стиль і своє бачення світу. Він володіє рідкісним даром писати коротко, а показувати багато, уміє розповісти цікаво й хвилююче, навіть поетично, про речі, на перший погляд, звичайні, буденні».

Помер Василь Васильович після важкої хвороби 20 листопада 1997 року на 56 році життя та похований на батьківщині, в с. Соколівка на Чернігівщині. На місцевому кладовищі йому встановлено пам'ятник роботи скульптора М. Горлового; у м. Українка Обухівського р-ну (Київщина) на будинку, де довгий час проживав письменник встановлено меморіальну дошку; у школі № 2 м. Українка проводяться щорічні конкурси на краще читання творів В. Чухліба; на базі Національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова проходить Літературний конкурс імені Василя Чухліба. В Обухівському районному краєзнавчому музеї існує експозиція, присвячена письменнику, а також зберігаються його окремі речі та фото; його рукописи також знаходяться в школі № 2 м. Українка.

Василь Васильович Чухліб – один із небагатьох авторів книжок для дітей та дорослих, загальний наклад яких перевищив 1 мільйон 250 тисяч примірників.

Творчість Василя Чухліба відзначено літературними преміями ім. Наталі Забіли та ім. Лесі Українки (1996). Окремі твори письменника видавалися за кордоном, де перекладалися англійською, азербайджанською, білоруською, казахською, литовською, російською, словенською мовами: багато його оповідань і казок увійшли до вітчизняних підручників і читанок для молодших класів.

Не можна не погодитися з думкою сина письменника, котрий якийсь сказав: «На деснянських човнах він відплив до океану під назвою Вічність...»

ЛІТЕРАТУРНИЙ ДОРОБОК ПИСЬМЕННИКА ДЛЯ ДІТЕЙ:

«ЧЕРВОНІ КРАПЛИНИ ВИШЕНЬ» (1975)

«ХТО ВСТАЄ РАНІШЕ» (1976)

«БЕЗКОЗИРКА» (1979)

«ТАРАСИКОВА ЗНАХІДКА» (1980)

«ЧИ ДАЛЕКО ДО ОСЕНІ» (1981)

«ПІСНЯ ТОНЕНЬКОЇ ЧЕРЕТИНИ» (1983)

«ПІЛОТКА ЛІЩИНОВИХ ГОРІХІВ» (1984)

«ЖАРИНИ НА СНІГУ» (1985)

«ОЛЕНЬ НА ТОМУ БЕРЕЗІ» (1987)

«ЛЕЛЕКИ НАД ТАТОВИМ ПОЛЕМ» (1988)

«ІДУ ДО ДЕСНИ» (1988)

«СОПІЛКАРИК З ДЖМЕЛИНОГО ОРКЕСТРУ» (1989)

«КУДИ ЛЕТИТЬ РИБАЛОЧКА» (1991)

«БАТЬКОВА СУМКА» (1993)

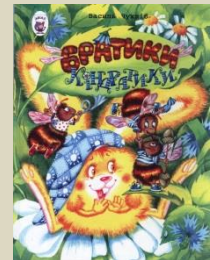
«КОЛИСКОВА ДЛЯ ВЕДМЕДІВ» (1995, 2010)

«ПАВУЧОК ІЗ БАБИНОГО ЛІТА» (2004, 2011)

«БРАТИКИ КІНДРАТИКИ» (2006)

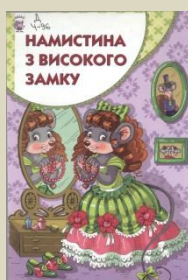
«СОНЯЧНИЙ ЗАЙЧИК» (2007, 2010)

«НЕСЛУХНЯНИЙ ГАРБУЗИК» (2009)

«НАМИСТИНА З ВИСОКОГО ЗАМКУ» (2011)

ЛІТЕРАТУРА ПРО ВАСИЛЯ ЧУХЛІБА:

1. Василь Чухліб (1941-1997) // Кодлюк Я. Розповіді про письменників / Кодлюк Я., Одинцова Г. – Тернопіль, 1997.
2. Василь Чухліб: некролог // Літературна Україна. – 1997. – 27 листопада. – С. 8.
3. Журба К. Рідні світанки / К. Журба // Деснянська правда. – 1976. – 8 вересня.
4. Казакова Л. Його пісня не згасла / Л. Казакова // Чернігівські відомості. – 2001. – 20 липня. – С. 4.
5. Кузьменко В. Недоспівана пісня Василя Чухліба / В. Кузьменко // Літературний Чернігів. – 2001. - № 16. – С. 86-88.
6. Кузьменко В. Світлиця його серця / В. Кузьменко // Літературний Чернігів. – 2006. - № 2. – С. 148-151.
7. Кузьменко В. Співець ріки, що стала його долею / В. Кузьменко // Деснянська правда. – 1996. – 18 липня. – С. 3.
8. Наш автор і земляк – лауреат премії імені Лесі Українки: Василь Чухліб // Чернігівський вісник. – 1996. – 8 березня.
9. Омелянчук В. «Колискова для ведмедів» / В. Омелянчук // Чернігівський вісник. – 1995. – 20 жовтня. – С. 5.
10. Павленко С. Мільйон книг Василя Чухліба / С. Павленко // Гарт. – 2011. – 14 липня. – С. 11.
11. Помер Василь Чухліб // Сіверщина. – 1997. – 6 грудня. – С. 2.
12. Сапон В. Народжений на Десні / В. Сапон // Деснянська правда. – 2011. – 19 липня. – С. 4.
13. Сапон В. Щоб гніздилися ластівки: книги наших земляків / В. Сапон // Деснянська правда. – 1985. – 3 квітня.
14. Скомаровський В. Пам'яті колеги / В. Скомаровський // Літературна Україна. – 1997. – 27 листопада. – С. 8.
15. Чухліб Т. Народжений на берегах Десни / Т. Чухліб // Сіверянський літопис. – 2011. - № 4. – С. 103-121.

УКЛАДАЧ:

КАЗАКОВА Л.М.

РЕДАКТОР:

ВЕРЕСОЦЬКА В.М.

ВІДПОВІДАЛЬНА ЗА ВИПУСК:

КЛЮЙ Т.М.

